

לימוד אמונה

חלק א' – כ"ו חשון

מתוך שיחות הרב צבי יהודה קוק זצ"ל

השבוע נעסוק בחשיבות לימוד אמונה (לכבוד ר"ח כסלו נלמד על חנוכה מתוך החסידות).

הלימוד לקוח מתוך שיחת הרב צבי יהודה קוק זצ"ל – 'תלמוד תורה ב'. בשיחה, מעמיק הרצי"ה בחשיבות לימוד אמונה ומלמדנו שלימוד אמונה, ובעיקר הכרה בערכם ומהותם של עם ישראל והתורה, הינם מיסודות לימוד התורה.

לסיום נביא מספר הדרכות ללימוד אמונה.

בתפילה שהלימוד יעצים את לימוד האמונה.

לימוד אמונת ישראל ותורה

1. לימוד אמונה

[...] על גבי לימוד הלכה, לאמיתה של תורה, גם קיים לימוד אמונה. אמונה אינה מצטמצמת רק באמירת "אני מאמין", בזמר "אני מאמין" או בריקוד "אני מאמין". אמונה היא לימוד. יש ללמוד, לשנן ולחזק בקרבנו את יסודי האמונה, עד שתהיה להכרה וידיעה שלמה באדם כולו, בכל נשימת החיים שלו, ומתוך כך היא מתגלה בשכל, ברגש ובשאר החושים. לפני שנים היו רגילים לאמר ששיבת 'מרכז הרב' עניינה לימוד 'מחשבה'. בזמן האחרון השתחררנו מן הביטוי 'לימוד מחשבה', ובמקומו בא ביטוי יותר נכון: 'לימוד אמונה'. אמונה צריכה לימוד. אמונה אינה רק אמירת מילים בעלמא. אמונה היא הלימוד היותר גדול, החכמה היותר גדולה, המחשבה היותר גדולה, ההשקפה היותר גדולה, שמקיפה את כל האדם כולו וכל העולם כולו. אמונה היא ידיעה ממקור "החונן לאדם דעת", שהיא הכרת כל האדם כולו, כל נשמת החיים שלו. מתוך "ויפח באפיו נשמת חיים", מתוך "צלם אלהים" שבאדם, נמשכים כל הכוחות שבאדם: הכוח השכלי, הכוח הרגשי, הכוח המחשבי והשירי. לימוד אמונה אינו פחות מכל לימוד, אלא הרבה יותר. הוא לימוד האמת היותר גדולה והבנת דברים העומדים ברומ של עולם. היא כוללת בירורים אלוהיים עליליים מדעיים הגיוניים אמיתיים. נכון שאמונה צריכה להיות תמימה, אבל מה הפירוש של תמימות? טפשות?! אמונה אין זה 'סתם', אלא היא חכמה גדולה שיש ללמוד אותה.

2. ציווי הגאון מווילנה ללמוד ספר 'הכוזרי'

התורה כוללת לימוד אמונה. יש לכך אחיזה בדברי קודש של מלאך אלוהים הגאון מווילנה זצ"ל, אשר מוסר לנו הגדרה מדויקת: "ורבינו הגר"א ז"ל... היה אומר ללמוד ספר הכוזרי הראשון שהוא קדוש וטהור ועיקרי אמונת ישראל ותורה תלויים בו". הגר"א דייק "כוזרי ראשון", כי ישנו ספר כוזרי שני שנכתב על-ידי רב ספרדי בלונדון, והמכוון לחיזוק תורה שבעל-פה נגד הקראים. אבל רבי יהודה הלוי הוא קדמון וראשון. מופיעה כאן הגדרה: "שהוא קדוש וטהור". המשורר הזה, ה'ציוני' הזה, הוא קדוש וטהור לעילא לעילא. אבל אין זה מספיק: "עיקרי אמונת ישראל ותורה תלויים בו", עיקרי האמונה תלויים ומושרשים בספר זה, כי הכל תלוי איך מבינים אותם, אם מבינים אותם היטב. קובע הגר"א שיש להבינם בצורה שנתבררו בספר 'הכוזרי'. אם כן למה יש ללמוד ספר 'הכוזרי'? כי עקרי אמונה תלויים בו. אתה שומע מזה, שאמונה צריכה לימוד.

(תלמוד תורה ב', פסקאות 1-2)

תודתנו נתונה על הרשות להשתמש בטקסט לרב שלמה אבינר שליט"א ולספריית חוה 02-9973168